

TAČKA II

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: *Opšta sociologija, posebne sociološke discipline* na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 15.10.2021. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR VLADIMIR BAKRAČ**.

BIOGRAFIJA

Rođen sam 9. novembra 1977. godine u Nikšiću – Crna Gora. Osnovnu školu »Jagoš Kontić« sam završio u Nikšiću, srednju poljoprivrednu školu u Baru, a diplomirao sam na Odsjeku za sociologiju – Filozofski fakultet u Nikšiću. Na istom fakultetu, 21.11.2008. godine, odbranio sam magistarsku tezu pod nazivom *Teoriski osvrt na religiju i naciju*.

Na Filozofskim fakultetu Univerziteta u Beogradu, 24.10.2012. godine, odbranio sam doktorsku disertaciju *Religioznost mladih u Crnoj Gori, i tako stekao naučni stepen Doktora nauka – doktor sociologije, rednim brojem iz evidencije o izdatim diplomama na Univerzitetu u Beogradu 14737*. Rješenjem UP I br. 05-1-1966/1 od 11. decembra 2012. godine, Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore, priznalo je diplomu o stečenom naučnom stepenu.

U periodu 2013 – 2017 sam profesor na Filozofskom fakultetu (honorarno angažovan po eksternom konkursu) na predmetima Sociologija religije, Sociološka istraživanja religije u savremenom društvu, Opšta sociologija (Odsjek Psihologija i Filozofija), Fakultet političkih nauka – Politička sociologija i Opšta sociologija. Od 2017 godine, na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore, radim kao docent.

U periodu 2019 – 2020. godina, obavljao sam dužnost direktora Instituta za sociologiju i psihologiju Univerziteta Crne Gore. Potom,

od 2020. godine angažovan sam kao rukovodilac Studijskog programa za sociologiju.

Član recenzenskog tima u naučnom časopisu - Occasional Papers on Religion in Eastern Europe (OPREE) <https://digitalcommons.georgefox.edu/rec/about.html>
Član sam Centra za unapređenje kvaliteta Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Recenzent sam velikog broja radova u u domaćim i inostranim naučnim časopisima.
Autor sam knjige Religija i mladi – religioznost mladih u Crnoj Gori.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Počevši od studijske 2013/14. godine, u svojstvu honorarnog saradnika u nastavi sa doktoratom, na Studijskom programu sociologija Filozofskog fakulteta u Nikšiću, izvodim nastavu iz Sociologije religije I i Sociologije religije II. Počevši od studijske 2014/15. godine izvodim i nastavu iz Društveno humanističkih nauka na Elektrotehničkom fakultetu, Mašinskom fakultetu i Metalurško tehnološkom fakultetu, kao i predmete Politika i religija, Politička sociologija i Opšta sociologija na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore.

U periodu 2014-2017. godina, bio sam angažovan na Univerzitetu Mediteran na predmetima Uvod u sociologiju i Sociologija turizma.

Odlukom, broj:03-702 od 01.03.2017.godine, izabran sam u zvanje docenta na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Od izabraa u zvanje docenta držao sam predavanja iz: Sociologije religije, Savremena istraživanja iz sociologije religije, Religija u savremenom društvu (Studijski program sociologija), Osnovi sociologije (Studijski program filozofija i psihologija) na Filozofskom fakultetu, potom Opšta sociologija i Politička sociologija na Fakultetu političkih nauka Univerzitet Crne Gore.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

Bodovanje za prethodno zvanje nalazi se u Biltenu 386 od 23. novembra 2016. godine.

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Saggau, Emil Hilton / Pačarić, Sabina / Bakrač Vladimir . Religious Education at Schools in Montenegro. Martin Rothgangel / Ednan Aslan /Martin Jäggle (eds.). Religious Education at Schools in Europe Part 5: Southeastern Europe. © 2020, Vandenhoeck & Ruprecht GmbH & Co. KG, Göttingen str. 169-171. ISBN Print: 9783847111986 – ISBN E-Book: 9783847011989. Religious Education at Schools in Montenegro.pdf	6	2
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25 % časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
2.	Bakrač Vladimir , Danijela Vuković Calasan, Predrag Živković, Rade Šarović, Adventists in Montenegro—From the Atheistic Psychosis of Socialism to the Post-socialist Individuation of Adventism, Religions 2020, 11, 233. pp.1-14. https://doi.org/10.3390/rel11050233 Religions May 2020 - Browse Articles (mdpi.com)	15	15
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
3.	Bakrač Vladimir and Blagojević, Mirko (2020) "Religious Changes in Montenegro: From the Socialist Atheization to Post-Socialist Revitalization," Occasional Papers on Religion in Eastern Europe: Vol. 40 : Iss. 7 , Article 3. pp. 31-43. ISSN: 2693-2148 (FORMERLY 1069-4781) Available at: https://digitalcommons.georgefox.edu/rec/vol40/iss7/3	4	4

4.	Благоевич Мирко, Бакрач Владимир . Динамика привязанности населения к (православной) религии и церкви в Сербии // Научный результат. Социология и управление. 2020. Т. 6, № 3. С. 77-90. DOI: 10.18413/2408-9338-2020-6-3-0-5. Социология управления - Динамика привязанности населения.pdf	4	2
5.	Бакрач Владимир , Самарджич Обрад. Бог и пол. Динамика изменений религиозности в странах бывшей СФРЮ // Научный результат. Социология и управление. Т. 5, № 4, 2019. С 14-26. DOI: 10.18413/2408-9338-2019-5-4-0-2 file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/Radovi/Bog%20i%20pol.pdf	4	4
6.	Bakrac Vladimir . Religion, pluralism, dialogue // Research Result. Sociology and Management. Vol. .5, № 1, 2019.pp. 3-12. DOI: 10.18413/2408-9338-2019-5-1-0-1 Социология и управление - Religion, pluralism, dialogue.pdf	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
7.	Bakrač Vladimir , Smisao, religioznost i internet u naučno-religijskom ključu, Sociološka luča XII/1 2018. str. 57-65. eISSN 1800-8232 UDK 001.2 http://www.socioloskaluca.ac.me/Prvi%20broj%202018.htm	2	2
8.	Živković, Predrag. i Bakrač Vladimir (2017). Evroazija – idejna nužnost ili ideološka privlačnost, Sociološka luča, Godina XI, broj (2), str. 50-61. e ISSN 1800-8232 UDK 141.330.82(5). http://www.socioloskaluca.ac.me/Drugi%20broj%202017.htm	2	1
9.	Živković, Predrag. i Bakrač Vladimir (2020). Konzervativizam kao prolegomena razvoja duha multipolarnosti. Sociološka luča XIV/1 2020. Str. 30-39. eISSN 1800-8232, UDK 316.3:329.11 http://www.socioloskaluca.ac.me/Prvi%20broj%202020.htm	2	1
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
10.	Bakrač, Vladimir , Živković, Predrag. & Saggau, Emil. H. (2019). Some Sociological Aspects of Religiosity (Religiosity in Contemporary Societies Between Neo-liberalism and Globalization). In: Blagojević, M. & D. Todorović, (ed.). Traditional and Non-Traditional Religiosity (A Thematic Collection of Papers of International Significance). Beograd – Niš: IDN – Junir, pp. 114-135. ISBN 978-86-7093-227-2 ISBN 978-86-86957-21-4 IDN Edited volumes Traditional and Non-traditional Religiosity final print.pdf	2	2
11.	Bakrač, Vladimir , Lučić, Miomirka. 2017. „Comparative analysis of gender and religiosity“. Religion in contemporary society, Mirko Blagojevic and Zlatko Matic (ed.). Centre for sociological and anthropological research, Institut of Social Sciences, Belgrade. pp. 55-69. ISBN 978-86-7093-198-5 file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/Dokumentaija%20za%20izbor/Radovi/COMPARATIVE%20ANALYSIS%20OF%20GENDER%20AND%20RELIGIOSITY%20E2%80%9393.pdf	2	2
12.	Bakrač Vladimir , 2017. Religija i globalizacija, u Globalizam naspram nacionalizma, Podgorica, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Svjetskom akademijom umjetnosti i nauka (WAAS), Evropska akademija nauka i umjetnosti (EASA), Globalni okrugli sto (GRT) str 63-73. ISBN: 978-86-7215-429-0. COBISS.CG-ID36055824. https://canupub.me/knjiga/globalizam-naspram-nacionalizma/	2	2
Projekti		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
13.	Nacionalni kordinator u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu »GLOBE« (Global Leadership and Organizational Behavior Effectiveness) (Country Co-Investigator) 2020-2021. http://globeproject.com/ http://sfulsg.co1.qualtrics.com/jfe/form/SV_a3jyBbhNBfPLlz	4	4

14.	Učesnik u svojstvu konsultanta na ERASMUS + Jean Monnet Network projektu za Crnu Goru pod nazivom "Academic network supporting EU policies towards Western Balkans with emphasis on regional cooperation based on reconciliation - ANETREC", u partnerstvu sa Univerzitetom u Mariboru kao koordinatorom. https://anetrec.eu/about-the-project/	4	2
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
15.	Medijska i informacijska pismenost u funkciji razvoja kritičkog mišljenja i zagovaranja mladih". https://www.ucg.ac.me/objava/blog/1295/objava/109508-realizovane-aktivnosti-fpn-a-u-okviru-projekta-medijska-i-informacijska-pismenost-u-funkciji-razvoja-kritickog-misljenja-i-zagovaranja-mladih	2	2
I10 Rukovođenje međunarodnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
16.	INTERREG Danube Transnational Programme MELIA Observatory Media Literacy Observatory for Active Citizenship and Sustainable Democracy http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/melia-observatory	6	6
Kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti			
Priručnici			
P6 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
17	Bakrač Vladimir, Enis Burdžović, Ljiljana Vuković, 2020. Osnovni pojmovnik religijske kulture, Podgorica, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore. Str. 16-126. ISBN 978-9940-633-13-4 COBISS.CG-ID 38735888 file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/POJMOVNIK+za+sajt%20(3).pdf	1	1
Mentorstvo			
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
18.	Mentor na specijalističkom radu Amri Crnovršanin	1	1
19.	Mentor na specijalističkom radu Anđeli Jelić	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
20.	Kvalitet nastave po Odluci prodekana, broj 01-2202	5	5

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	17	33	56	108
2. PEDAGOŠKI RAD	3	-	7	-
UKUPNO	20	33	63	108

IZVEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs, koji je objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“, 15.10.2021. godine, za izbor u akademsko zvanje, za oblasti *Opšta sociologija* i *Posebne sociološke discipline*, na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, javio se kandidat dr Vladimir Bakrač. Dr Vladimir Bakrač se blagovremeno prijavio na konkurs i u pogledu stepena obrazovanja ispunjava uslove propisane Zakonom o visokom

obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Pravilima i Merilima za izbor u akademsko i naučno zvanje Univerziteta Crne Gore.

Vladimir Bakrač je rođen 9. novembra 1977. godine, u Nikšiću, Crna Gora. Osnovnu školu završio je u Nikšiću, a srednju školu u Baru. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Postdiplomsko – magistarske studije na Filozofskom fakultetu upisao je 2005. godine i u redovnom roku položio sve ispite predviđene nastavnim planom i programom. Magistarsku tezu, pod nazivom „Religija i nacija – teorijski pristup sličnostima i razlikama“ odbranio je 2008. godine. Doktorske studije upisao je na Filozofskom fakultetu – Univerzitet u Beogradu. Doktorsku disertaciju, pod nazivom: „Religioznost mladih u Crnoj Gori“ odbranio je 24. oktobra 2012. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Diplomirao

doktorske disertacije nostrifikovao je 12. decembra 2012. godine. Autor je više naučnih radova, članaka i prikaza pretežno iz oblasti sociologije religije a učesnik je i više domaćih i međunarodnih naučnih konferencija. Učestvovao je na međunarodnim konferencijama koje je organizovalo jugoslovensko udruženje za naučno istraživanje religije – JUNIR iz Niša. Posebna interesovanja su mu iz oblasti sociologija religije, politike i religije, istorije hrišćanstva i islama, međureligijskog dijaloga i tolerancije.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Od 2013. godine kandidat Vladimir Bakrač je angažovan na Filozofskom Fakultetu – Univerzitet Crne Gore, kao honorarni profesor na predmetima *Sociologija religije I* i *Sociologija religije II*. Od akademske 2015. godine bio je angažovan na Filozofskom fakultetu na predmetima *Sociologija religije I*, *Sociologija religije II*, na Fakultetu političkih nauka – predmeti: *Politika i religija*, *Politička sociologija*, *Opšta sociologija*. Na Elektrotehničkom, Metalurško-tehnološkom i Mašinskom fakultetu, predavao je predmet *Društveno-humanističke nauke*. U zvanje docenta na Univerzitetu Crne Gore izabran je 1.03.2017. godine (za oblast *Sociologija i Politika religije* na Filozofskom fakultetu i na nematičnim fakultetima, na period od pet godina, broj:03-702). Na doktorskim studijama Fakulteta političkih nauka predaje predmet *Politička sociologija*.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Analizirajući dostavljenu bibliografiju, zaključujemo da se kandidat doc. dr Vladimir Bakrač temeljno bavio istraživanjem brojnih značajnih pitanja iz oblasti sociologije, posebno ističemo njegov naučni rad u oblasti sociologije religije. Dr Vladimir Bakrač je autor ili koautor niza značajnih naučnih radova iz više socioloških disciplina, koji su objavljeni u domaćim i međunarodnim časopisima, od kojih je jedan od njih indeksiran na SCI/SSCI listi u kategoriji Q1. Pored toga, jedan rad je objavljen u časopisu koji je u kategoriji Emerging Sources Citation Index, a pripadaju kategoriji Q5. Autor je više radova koji su visoko kategorizovani u regionalnim naučnim bazama a vodeći je autor *Pojmovnika religijske kulture*. Kandidat Vladimir Bakrač je na domaćim i međunarodnim skupovima, konferencijama i simpozijumima, kao autor ili koautor, objavio veći broj radova. Uz navedeno, recenzirao je nekoliko monografija i autor je brojnih prikaza. Takođe, učestvovao je u naučnim projektima kao rukovodilac projekta ili učesnik na projektu.

Radovi dr Vladimira Bakrača pisani su prepoznatljivim stilom, preciznim konstrukcijama, koristeći relevantnu metodološku podlogu i tehniku sa jasnim kritičkim osvrtom. Na osnovu od sada navedenog, naučno-istraživački rad dr Vladimira Bakrača se može okarakterisati kao rad visokog nivoa kvaliteta, originalnosti i autentičnosti, pa time kandidat uspostavlja visoke standard, čime obezbeđuje poziciju naučne prepoznatljivosti iz oblasti kojom se bavi. Poseban doprinos nauci dr Vladimir Bakrač daje baveći se religioznošću i religijom u Crnoj Gori, te pravce komparaciju sa relevantnim podacima iz međunarodne istraživačke periodike. Među respektabilnim radovima i publikacijama, koje se mahom bave religijom i religioznošću u Crnoj Gori, izdvajaju se sledeći radovi:

- Bakrač, Vladimir and Blagojević, Mirko (2020) "Religious Changes in Montenegro: From the Socialist Atheization to Post-Socialist Revitalization," *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*: Vol. 40 : Iss. 7 , Article 3. Available at: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol40/iss7/3>
- Bakrač, Vladimir, Danijela Vuković-Calasan, Predrag Živković, and Rade Šarović. 2020. "Adventists in Montenegro - From the Atheistic Psychosis of Socialism to the Post-socialist Individuation of Adventism" *Religions* 11, no. 5: 233. <https://doi.org/10.3390/rel11050233>
- Saggau, Emil Hilton / Pačarić, Sabina / Bakrač Vladimir. *Religious Education at Schools in Montenegro*. Martin Rothgangel / Ednan Aslan /Martin Jäggle (eds.). *Religious Education at Schools in Europe Part 5: Southeastern Europe*. © 2020, Vandenhoeck & Ruprecht GmbH & Co. KG, Göttingen ISBN Print: 9783847111986 – ISBN E-Book: 9783847011989.
- Blagojevic, Mirko; Bakrac, Vladimir. Dynamics of people's attachment to the (orthodox) religion and the church in Serbia. Research result. *Sociology and management*. Volume 6, № 3. 2020.
- Бақрач В., Самарджич О. Бог и пол. Динамика изменений религиозности в странах бывшей СФРЮ // Научный результат. Социология и управление. Т. 5, № 4, 2019.

- Vladimir Bakrač, Predrag Živković, Emil Hilton Saggau. *Some Sociological Aspects of Religiosity (Religiosity in Contemporary Societies Between Neo-liberalism and Globalization). TRADITIONAL and non-traditional religiosity : (a thematic collection of papers of international significance) / edited by Mirko Blagojević, Dragan Todorović. - Belgrade : Institute of Social Sciences ; Niš : Yugoslav Association for the Scientific Study of Religion JUNIR, 2019 (Belgrade : Faculty of Technology and Metallurgy, Research and Development Centre of Printing Technology).*
- Bakrac, Vladimir. Religion, pluralism, dialogue // *Research Result. Sociology and Management*. Vol. .5, № 1, 2019.
- Bakrač, Vladimir and Lučić, Miomirka. 2017. „Comparative analysis of gender and religiosity“. Religion in contemporary society, Mirko Blagojevic and Zlatko Matic (ed.). Centre for sociological and antropological research, Institut of Social Sciences, Belgrade.

Analizirajući naučno-istraživački rad dr Vladimira Bakrača vidljiv je ozbiljan i naučno odgovoran pristup religijskoj zbilji u postsocijalističkom društvu u Crnoj Gori. U skladu sa tim, rad *Religious changes in Montenegro – from the socialist atheization to the post-socialist revitalization, Occasional Papers on Religion in Eastern Europe: Vol. 40 : Iss.7.*, Vladimir Bakrač (u koautorstvu sa Mirkom Blagojevićem) bavi se religijskim promenama u Crnoj Gori, počevši od dirigovane ateizacije u socijalizmu, do postsocijalističke revitalizacije religije. U radu, konstatuje se činjenica da, i ako ima mnogo nedoumica oko religijskog fenomena, bez sumnje, religija i religioznost predstavljaju složenu, promenljivu, protivurečnu, ali i postojanu duhovnu i društvenu tvorevinu. Sledstveno tome, u radu se nastoji – teorijski, a potom iskustveno dokazati kako religioznost nije bila jednoznačna i nepromenljiva, već dijametralno različita te se može sagledati, u osnovi sa podrazumevajućim apstrahovanjima, sa najmanje dva idealno-tipska obrasca: prvi obrazac možemo označiti kao stimulativni, koji je pozitivno sistematski vrednovao religioznost ljudi u Crnoj Gori do Drugog svetskog rata, a u kojem se podrazumeva njihov privilegovani društveni položaj, kao i veliki nacionalni i kulturni značaj, kao i drug posle Drugog svetskog rata, koji je jako delovao destimulativno na religioznost, budući da je znatno pogoršao duhovni uticaj, religioznost, kao i društveni uticaj, smeštajući religiju na margine društvenog života, bez bilo kakvih mogućnosti za iskazivanjem, do tada neproblematičnij javnih implikacija.

Nakon temeljnog teorijskog uvoda, konstatuje se kako empirijska ekspertiza u socijalističkom društvenom uređenju u Crnoj Gori beleži vrlo izraženu nereligioznost. Nakon toga, revitalizacija religije krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina minulog veka nije zaobišla ni Crnu Goru. Drugim rečima, početkom devedesetih godina prošloga veka, duhovno klatno se evidentno pomerilo, nakon niza decenija, od deklarisanog ateizma, nazad, prema deklarisanom very i religioznosti. Otuda, u ovom radu, kao i u još nekim radovima utora u kojima sociološki pogled na religiju i religioznost u Crnoj Gori dominira, konstatuje se obnovu religije, pogotovu među omladinskom populacijom. Notira se da, u tom istorijskom okviru, dolazi do procentualno značajnijeg pomaka ka tradicionalnoj religiji i crkvi, naročito na pravoslavno dominantnim područjima. Sva iskustvena istraživanja u poslednjih nekoliko decenija pokazuju da religija ima izuzetno veliki značaj i uživa veliko poverenje.

U pomenutoj sociološkoj ekspertizi koriste se podaci iz iskustvene evidencije o religioznosti. U tom smislu, evidentna je promena, pogotovu kada je reč o inherentnoj verskoj praksi, tako da se povećao broj onih koji redovnije idu u crkvu na bogoslužjenje. Dakle, povećao se i broj onih koji se redovno mole Bogu u crkvi i van nje, koji slave crkvene praznike i krsnu slavu, bilo da je reč o vernicima Pravoslavne ili Rimokatoličke crkve, kao i o pripadnicima Islamske verske zajednice. Sublimirajući teorijski osvrt sa empirijskim pokazateljima, rad nedvosmisleno svedoči o deskularizaciji društva i revitalizaciji religije. Strogi zagovornici teorije o sekularizaciji, sada su prinuđeni da promene sopstveni stav, budući da je iskustvena evidencija beleži značajan postotak verujućih stanovnika. Važno je istaći da revitalizacija religije zahvata pripadnike svih konfesija u Crnoj Gori, ali sa određenim specifičnostima. Naime, konstatuje se da su pripadnici pravoslavne veroispovedi najmanje konvencionalno religiozni, dok su rimokatolici na sredini, između pravoslavnih i muslimana, koji su, ujedno, konvencionalno najreligiozniji.

Dimaka religioznosti i transformacija religije od devedesetih godina minulog veka do danas, predstavlja suštinski istraživački opus Vladimira Bakrača. O tome nedvosmisleno svedoči radovi objavljeni u inostranim naučnim časopisima. Na tom fonu je i rad -

Бог и пол - Динамика изменений религиозности в странах бывшей СФРЮ. / Научный результат. Социология и управление. Т. 5, № 4, 2019. U ovom radu, Bakrač prati smjer religioznosti u polnoj strukturi stanovništva u Crnoj Gori od 1989. do 2003. godine a koriste se tri indikatora. Na osnovu tih istraživanja, autor konstatuje da postoji svojevrsna distanca po polnoj strukturi stanovništva, kada je riječ o indikatorima konvencionalne religioznosti. Pokazatelji iskustvenih istraživanja, smatra autor, oslikavaju dinamiku u religioznosti između muškaraca i žena. Generalni zaključak u ovom radu jeste da je religioznost muškaraca i žene prolazila kroz različite faze, ali su muškarci i žene sada na visokoj razini religioznosti, tj. na nižem nivou sekularizacije. U skladu s tim, studija iz 1989. godine, pokazuje da, u zavisnosti od indikatora, distanca po polnoj strukturi je bila na nivou od 15 %, dok docnija istraživanja pokazuju neznatnu razliku po polnoj strukturi, kada je o religioznosti riječ. Na to su uticali, prvenstveno, društveno-politički aspekti, smatra autor. Krah socijalizma, etnonacionalizam, etnofiletizam u kombinaciji sa vjerskim neznanjem, a sve je to moglo da utiče na osjećaj pripadnosti religiji, što se reflektovalo na porast religioznosti oba pola.

Na osnovu detaljnog pregleda i analize naučnoistraživačkog rada i učešća na međunarodnim konferencijama i simpozijumima, na kojima su prezentovani radovi i teme iz oblasti sociologije religije, opšte sociologije i političke sociologije, dr Vladimir Bakrač je dokazao da ispunjava tražene uslove za izbor u akademsko zvanje **vanredni profesor**. Na to nas nedvosmisleno upućuje cjelokupan naučno-istraživački i pedagoški rad dr Vladimira Bakrača. Pored naučno-istraživačkog rada, dr Vladimir Bakrač je bio revnosan i na polju stručnog rada, o čemu svjedoči priložena bibliografija kandidata. Stručni rad kandidata Vladimira Bakrača ogleda se u prikazima monografija i zbornika radova, pisanje recenzija, kao i kroz učešće na brojnim domaćim i međunarodnim skupovima, konferencijama, simpozijumima i okruglim stolovima. Dr Vladimir Bakrač je, u stručnom radu, angažovan na brojnim projektima od regionalnog i međunarodnog značaja. Posebno ističemo projekat *Media Literacy Observatory for Active Citizenship and Sustainable Democracy, MELIA Observatory (2020)* na kojem je dr Bakrač određen kao vođa međunarodnog projekta za Crnu Goru.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Vladimir Bakrač je od septembra 2013. godine honorarno angažovan na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. U tom vremenskom period (akademska 2013/2014) kontinuirano izvodi predavanja na predmetima *Sociologija religije I i Sociologija religije II*. U akademskoj 2015/2016. godini, izvodio je nastavu na Mašinskom fakultetu (smer Mašinstvo i drumski saobraćaj) na predmetu *Društveno humanističke nauke I i II*, Elektrotehničkom fakultetu (smer Energetika i Elektronika i telekomunikacije) na predmetu *Sociologija rada*, Metalurškotehničkom fakultetu (Metalurgija i Hemijska tehnologija) na predmetu *Opšta sociologija*, a na Fakultetu političkih nauka izvodi nastavu na predmetima *Politička sociologija* i *Politika i religija*. Smatram da dr Vladimira Bakrača karakteriše izuzetan stepen kvaliteta nastavnog rada, kroz dobro znanje iz oblasti na kojima izvodi predavanja. Karakterišu ga savremene i razvijene predavačke sposobnosti, kao i vrlo dinamična komunikacija sa studentima. Inače, na svim studijskim programima na kojima izvodi nastavu na Univerzitetu Crne Gore, dr Vladimir Bakrač je u kontinuitetu dobijao najveće ocene od strane studenata. Konstatujem da je bodovanje izvršeno u skladu s pravilima koja propisuje Univerzitet Crne Gore, kao i to da kandidat pored kvalitativnih poseduje i kvantitativne kriterijume predviđene Merilima za izbor u akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	17	33	56	108
2. PEDAGOŠKI RAD	3	-	7	-
UKUPNO	20	33	63	108

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U skladu sa Merilima za izbor u zvanje, a imajući u vidu navedene kvantitativne i kvalitativne pokazatelje rada dr Vladimira Bakrača, kao i kvalitet njegovog pedagoškog rada, mišljenja sam da on u potpunosti ispunjava zahteve istaknute u Merilima za izbor u akademsko i naučno zvanje i Statutu Univerziteta Crne Gore. Otuda, sa zadovoljstvom predlažem Veću Filozofskog fakulteta, kao i Senatu Univerziteta Crne Gore, da dr Vladimira Bakrača izabere u zvanje **vanrednog profesora** iz oblasti *Opšta sociologija* i *Posebne sociološke discipline* na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka.

RECENZENT

Dr Mirko Blagojević, naučni savetnik
Institut društvenih nauka
Beograd

Prema odluci Senata Univerziteta Crne Gore od 15. 12. 2021. godine, imenovana sam za recenzentsku komisiju za izbor u zvanje. U skladu sa tim podnosim sledeći izvještaj:

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Vladimir Bakrač je rođen u Nikšiću, gdje je završio osnovnu školu. Srednju školu je završio u Baru, a 2005. godine je diplomirao sociologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na istom fakultetu je i magistrirao 2008. godine. Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu - Odjeljenju za sociologiju, prijavio je doktorsku disertaciju s naslovom „Religioznost mladih u Crnoj Gori“. Disertacija je odbranjena oktobra 2012. godine. Glavna oblast naučnog interesovanja je sociologija religije. Iz priloženih podataka može se vidjeti da se blagovremeno prijavio na konkurs koji je objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 15. oktobra 2021. godine, za izbor u akademsko zvanje za oblasti *Opšta sociologija* i *Posebne sociološke discipline* na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Možemo konstatovati da, u pogledu stepena obrazovanja, ispunjava uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Pravilima i Mjerilima za izbor u akademsko i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučnoistraživački rad dr Vladimira Bakrača, od posljednjeg izbora u zvanje, predstavljen je u novim referencama, koje čine radovi objavljeni u međunarodnim bazama podataka ili su objavljeni u zbornicima radova sa međunarodnih konferencija. Neki od radova su referisani u bazama naučnih radova SCI/SCIE/SSCI/kategorisanih u Q1. Analizirajući dostavljenu bibliografiju, zaključili smo da se kandidat dr Vladimir Bakrač temeljno bavio istraživanjem brojnih relevantnih pitanja i problema iz oblasti sociologije, posebno tema koje se direktno tiču sociologije religije, ali i drugim oblastima sa sociokulturološkim tematom. Uvidom u dostavljenu bibliografiju, vidljivo je da dr Vladimir Bakrač uspješno sinhronizuje teorijsko znanje i empirijske vještine, što kandidata delegira za relevantnost naučnog istraživača u sociološkoj nauci. Sociološka relevantnost kolege Bakrača posebno je vidljiva u poznavanju metodologije socioloških istraživanja. Naime, veliki broj radova je baziran na empirijskim podacima, bilo da je riječ o ličnim istraživanjima ili je koristio građu drugih, relevantnih istraživanja, pretežno iz oblasti sociologije religije, pogotovu u postsocijalističkoj transformaciji religije u Crnoj Gori. Takođe, uz sociološku ekspertizu religije dr Vladimir Bakrač pokazuje i značajno poznavanje istorije religije, posebno ranog hrišćanstva i judeo-hrišćanske tradicije. Analitički dokaz o istoriji ranog hrišćanstva i crkve kolega Bakrač, apodiktično predstavlja u Pojmovniku religijske kulture, koje je izdalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore ([file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/Dokumentacija%20za%20izb%20or/Radovi/POJMOVNIK+za+sajt%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/Dokumentacija%20za%20izb%20or/Radovi/POJMOVNIK+za+sajt%20(1).pdf)).

Uvidom u dostavljenu bibliografiju, zapažen je teorijsko-empirijski rad dr Vladimira Bakrača i na drugim sociološkim disciplinama, pogotovu iz oblasti *Političke sociologije*. Kao poznavalac religijskih prilika na Balkanu, zapaženo je interesovanje kandidata Bakrača za naučnim sagledavanjem i praktičnim mogućnostima međureligijskog dijaloga i tolerancije,

insistirajući na potrebitosti ekumene među hrišćanskim konfesijama. U skladu s tim, izdvajamo prikaz značaja religijskog dijaloga u pluralističkim društvima, pod nazivom *Religion, pluralism, dialogue* // Research Result. Sociology and Management. Vol. 5, № 1, 2019. pp. 3-12. DOI: 10.18413/2408-9338-2019-5-1-0-1
Социологија и управлење - Religion, pluralism, dialogue.pdf

U ovom radu dr Vladimir Bakrač razmatra religijski pluralistička društva, gdje dolazi do miješanja više različitih vjerovanja konstatujući pritom kako bi dijalog i tolerancija trebalo da budu osnovno polazište u svakodnevnom odnosu i suživotu. Tolerancija je sposobnost da se sasluša čovjek koji ima drugačije mišljenje o toj istoj stvari, da bi se u njegovom mišljenju otkrili sadržaji, koji bi mogli doprinijeti tome da se mišljenja spoje, približe, isprave, dopune i izraze u obliku koji bi zadovoljio obje strane. Osobu koja ima drugačija mišljenja, vjerovanja, kao i drugačija religijska ubjedenja, bi trebalo poštovati, čak i kada smo ubijedeni da ono u šta vjeruje nama izgleda potpuno besmisleno. U onoj mjeri u kojoj su obje strane obogaćene saznanjima o religijskim nasliedima drugih tradicija, vjerovanja i kultura, oni bi mogli u dijalogu iznjedrati zajedničke duhovne puteve i realnosti kojih, do tog susreta, nijesu bili čak ni svjesni. Iako interkonfesionalni i međureligijski susreti nijesu tako česti, ipak, takav jedan dijalog mogao bi postati sredstvo novih saznanja i otkrovenja. Nakon takvog dijaloga, jedan hrišćanin će se više osjećati hrišćaninom, Jevrejin Jevrejinom, musliman muslimanom, budista budistom, itd., smatra dr Vladimir Bakrač. Dakle, svi oni prepoznali bi u sebi mogućnost da postanu duhovni svetionici čovječanstva, nosioci nekih fundamentalnih i religijskih vrijednosti na kojima počiva ljudsko društvo.

Živimo u religijski pluralnom svijetu, kada sve manje možemo govoriti o sekularizaciji, a sve više o desekularizaciji i povratku religije na svjetsku scenu. Imajući na umu rečeno, tolerancija treba da bude od presudnog značaja za suživot s drugim vjerama i kulturama. Pogotovu, ovo treba da imamo u vidu, ako znamo činjenicu da se religija na svjetsku pozornicu vraća u svojim prilično radikalnim oblicima (fundamentalizmom), a koji se nerijetko graniči s fanatizmom.

Drugi rad koji izdvajamo iz naučno-istraživačkog rukopisa dr Vladimira Bakrača jeste *Adventists in Montenegro—From the Atheistic Psychosis of Socialism to the Post-socialist Individuation of Adventism*, Religions 2020, 11, 233. pp.1-14. <https://doi.org/10.3390/rel11050233>

Epistemičnost ovoga rada govori o pionirskom poduhvatu istraživanja Adventista sedmog dana u Crnoj Gori, čime dr Vladimir Bakrač obilato koristi kvalitativnu metodologiju. Nakon sloma ideološke platforme socijalizma, došlo je do introspektivne internalizacije religioznosti. Sublimirajući rezultate empirijske ekspertize, dr Vladimir Bakrač dolazi do zaključka da je veliki broj intervjuisanih vjernika Adventističke crkve, kršten početkom devedesetih godina, minulog vijeka, što se eksplicitno poklapa sa hronološkim okvirom revitalizacije religije na ovim područjima. Nakon transformacije socijalističkog uređenja, uz brojne druge sociokulturne i ekonomske promjene, javila se, između ostalih, i osobena religioznost među Adventistima sedmoga dana. Empirijska ekspertiza dr Vladimira Bakrača potvrđuje da su vjernici ove crkve, tradicionalno pripadali pravoslavlju. Međutim, nezadovoljni duhovnim, teološkim i institucionalnim ustrojstvom Pravoslavne crkve, prelaze u adventiste. Ono što je posebno privuklo ispitanike da se konvertuju ili preobrate u Adventiste sedmoga dana, jeste strogost, doslednost i odsustvo alegorijskih tumačenja Biblije. Sveobuhvatnom i detaljnom analizom intervjuisanih vjernika ove crkve, Vladimir Bakrač dolazi do dragocjenih podataka, relevantnih za dalju sociološku ekspertizu. Naime, ispitanici Adventističke crkve, nijesu bili upoznati sa religijom svojih predaka, i, ne manje važno, većina intervjuisanih vjernika priznaje da su samo deklarativno pripadali pravoslavlju, a da su u suštini odgajani u duhu ateističke ideologije. Dakle, riječ je o vrlo interesantnim i korisnim podacima za sociološku ekspertizu, kao i za dalje proučavanje malih vjerskih zajednica u Crnoj Gori.

Osim navedenih radova valja naglasiti da u dostavljenim bibliografskim podacima, takođe, postoji niz radova kandidata koji zavređuju pažnju i analizu. No, u cjelini sagledavajući, zaključujem da naučno-istraživački opus doc. dr Vladimira Bakrača proizilazi iz istinske posvećenosti, teorijske zrelosti i kompetentnosti prepoznate na relevantnim naučnim adresama i institucijama u Crnoj Gori, regionu i inostranstvu. U pogledu naučno-istraživačkog rada kandidat ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje.

Analizirajući dostavljeni materijal sa biografskim i bibliografskim podacima dr Vladimira Bakrača zaključujem da se kandidat za izbor u akademsko zvanje raznovrsno usavršavao i bio vrlo aktivan u oblastima stručnog rada. Učestvovao je u nizu naučno-

istraživačkih projekata i konferencija od međunarodnog značaja. Takođe, kandidat aktivno učestvuje u događajima koji su bitni za strukovni sociološki život i rad. Plod tog angažmana su radovi objavljeni u poznatim domaćim i međunarodnim časopisima, žurnalima i zbornicima koji se nalaze u bazama podataka, imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na engleskom i ruskom jeziku. Konačno, kandidat je i koautor *Pojmovnika religijske kulture* koji je pogodan za stručno osposobljavanje, ne samo studenata, već i šire laičke javnosti o istoriji hrišćanstva i judeo-hrišćanske tradicije. Takođe, kandidat je i učesnik na projektima od nacionalnog i međunarodnog značaja, što ga delegira kao vrlo stručnog i kompetentnog za oblasti naznačene Konkursom.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Vladimir Bakrač je od septembra 2013. godine, honorarno angažovan na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. U tom vremenskom period (akademski 2013/2014) kontinuirano izvodi predavanja na predmetima Sociologija religije I i Sociologija religije II. U akademskoj 2015/2016. godini, izvodio je nastavu na Mašinskom, Elektrotehničkom fakultetu, Metalurško – tehnološkom fakultetu, kao i na Fakultetu političkih nauka, a od akademske 01. 03. 2017. godine, radi kao docent. Smatram da dr Vladimira Bakrača karakteriše visok stepen kvaliteta nastavnog rada i da posjeduje razvijene predavačke sposobnosti. Inače, na svim studijskim programima na kojima izvodi nastavu na Univerzitetu Crne Gore, dr Vladimir Bakrač je u kontinuitetu dobijao najveće ocjene od strane studenata. Konstatujem da je bodovanje izvršeno u skladu s pravilima koja propisuje Univerzitet Crne Gore, kao i to da kandidat pored kvalitativnih, posjeduje i kvantitativne kriterijum predviđena Mjerilima za izbor u akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	17	33	56	108
2. PEDAGOŠKI RAD	3	-	7	-
UKUPNO	20	33	63	108

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu uvida u priloženu dokumentaciju smatram da doc. dr Vladimir Bakrač ispunjava sve formalne i pravne uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore za izbor u akademsko zvanje. Kandidat je pokazao visoku sposobnost za samostalan i kreativan naučno-istraživački, pedagoški i stručni rad tokom svog rada kao honorarni saradnik, a potom i kao docent na Fakultetu političkih nauka i na Filozofskom fakultetu. Njegov rad je prepoznat i uvažen od strane domaćih, ali i inostranih kolega sa kojima je saradivao. Potvrda za to su učešća na nizu konferencija međunarodnog karaktera, recenzije koje su mu povjerene i prikazi koje je napisao. Imajući sve navedeno u vidu, sa posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da doc. Vladimira Bakrača izabere u zvanje **vanredni profesor** za predmete na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka.

RECENZENT

Prof. dr Lidija Vujačić,
Filozofski fakultet Univerziteta
Crne Gore

Na sednici Senata Univerziteta Crne Gore održanoj 15. 12. 2021., imenovana sam za članicu Komisije za razmatranja konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Opšta sociologija i Posebne sociološke discipline. Na osnovu analize dostavljenog materijala podnosim sledeći izveštaj:

1 OCENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 15. 10. 2021. godine, za izbor nastavnika u akademsko zvanje za navedene oblasti na Filozofskom fakultetu javio se doc. dr Vladimir Bakrač. Iz priloženih bibliografskih jedinica vidljivo je da se Vladimir Bakrač bavio naučno-istraživačkom delatnošću pretežno iz oblasti Sociologije religije, politike i religije, fenomenima dijaloga i tolerancije. Otuda, u skladu sa "Merilima za izbor u akademsko, naučno zvanje", "Statutom Univerziteta Crne Gore" i "Zakonom o visokom obrazovanju" kandidat ispunjava sve uslove da bude izabran u akademsko zvanje.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Kandidat doc. dr Vladimir Bakrač je autor niza značajnih studija, tekstova i referata iz oblasti sociologije, prezentovanih na domaćim i međunarodnim skupovima, konferencijama, kongresima i simpozijumima. Njegovi radovi su objavljeni u renomiranim domaćim i inostranim časopisima, zbornicima, žurnalima i drugim publikacijama koji se nalaze u bazama podataka i imaju redovnu međunarodnu distribuciju. Iz dokumentacije koju je priložio doc. dr Vladimir Bakrač vidi se da je u toku svog naučno-istraživačkog rada objavio određeni broj radova, od čega je jedan rad u časopisima kategorisan u SSCI/A&HCI i WoS bazi, u bazi SJR kategorisan je kao Q1.

Dr Vladimir Bakrač, u koautorstvu, objavio je rad - "Dynamics of people's attachment to the (orthodox) religion and the church in Serbia", Research Result. Sociology and management, 6 (3), 77-90, DOI: 10.18413/2408-9338-2020-6-3-0-5.

U skladu sa svojim istraživačkim opusom iz Sociologije religije, dr Vladimir Bakrač, u ovom radu, detektuje religijske promene u Srbiji. Statistički važne promene se primećuju u svim aspektima religioznosti građana Srbije, ali ove promene imaju drugačiji obim, intezitet i domet. Najveći doseg promena uočljiv je u versko-konfesionalnoj svesti ispitanika, a najmanji u eklesiologiji kao redovnom i doslednom pridržavanju tzv. religijskih dužnosti. Najnoviji podaci o religioznosti građana Srbije, delimično to i potvrđuju. U radu, dr Bakrač koristi opsežne podatke iz dosadašnjih istraživanja i konstatuje kako savremene verske promene u smeru revitalizacije religije nailaze na izvesne probleme. Naime, dosadašnja istraživanja javnog mnjenja detektuju snažan konfesionalni konsenzus, religioznost i veru u Boga. Takođe, beleži se ideološki sinkretizam, amorfnost verske svesti, kao i selektivnost verovanja u neke dogmatske postulate hrišćanstva, koji su praćeni neredovitošću verske prakse čak i među deklarisanom verskom populacijom. Strogo govoreći, koristeći sociološku metodologiju, primetan je rast povezanosti ljudi za religiju i crkvu, povratak ljudi religiji je neporeciv u javnoj sferi, ali nije došlo do renesansnih promena u religioznosti, kako se mislilo početkom devedesetih godina minulog veka. Zaključuje se da je više reč o povratku religije na javnu scenu, nego što je došlo do povratka ljudi religiji i crkvi.

Sledeći rad koji zavređuje pozornost i koji koji izdvajam iz istraživačkog opusa dr Vladimira Bakrača jeste: *Adventists in Montenegro—From the Atheistic Psychosis of Socialism to the Post-socialist Individuation of Adventism*, Religions 2020, 11, 233. pp.1-14. <https://doi.org/10.3390/rel11050233>.

U ovom radu pored adekvatnog teorijskog pristupa, dr Vladimir Bakrač veoma vispreno upotrebljava kvalitativnu metodologiju, čime pokazuje sociološku istraživačku zrelost. U teorijskom delu rada, dr Bakrač ukazuje na hronološki razvoj religioznosti, počevši od devedesetih godina minulog veka. U skladu s tim, autor rada opisuje urušavanje ideološke platforme socijalizma kao i internalizacije religioznosti. Potom, na sistematičan način ukazuje na hronološki razvoj adventista sedmog dana u Crnoj Gori. Nakon toga, dr Bakrač, služeći se kvalitativnom metodologijom — dubinski intervju, istražuje stavove vernika Adventističke crkve o religioznosti. Kao što to bude slučaj u sociološkim istraživanjima, neki interesantni podaci izlaze iz potpalubja i postaju veoma dragoceni. U tom smislu, Bakrač dolazi do saznanja da su

intervjuisani vernici ove crkve, mahom, pripadali Pravoslavnoj crkvi. Međutim, nezadovoljni duhovnim, teološkim i institucionalnim ustrojem Pravoslavne crkve, prelaze u adventiste sedmog dana. Intervjuisani vernici, svoje konvertovanje u drugu versku zajednicu objašnjavaju doslednošću i odsustvom alegorijskih tumačenja Biblije u Adventističkoj crkvi. Sveobuhvatnom i podrobnom analizom intervjua, dr Bakrač dolazi do dragocenih podataka, relevantnih za dalju sociološku ekspertizu. Naime, ispitanici iz Adventističke crkve, nisu bili upoznati sa religijom svojih predaka, i, ne manje važno, većina intervjuisanih vjernika priznaje da su samo deklarativno pripadali pravoslavlju, a da su u suštini odgajani u duhu ateističke ideologije. U ovom radu je, zapravo, reč o interesantnim i korisnim podacima za sociološku ekspertizu, kao i za dalje proučavanje malih verskih zajednica u Crnoj Gori.

Svakako da u dostavljenim bibliografskim podacima, postoji čitavi niz radova kandidata, koji zavređuju pažnju i analizu. Dakle, zaključujem da naučno-istraživački opus doc. dr Vladimira Bakrača proizilazi iz istinske posvećenosti, ozbiljnosti, teorijske zrelosti i kompetentnosti prepoznate na relevantnim naučnim adresama i institucijama u Crnoj Gori, regionu i inostranstvu. U pogledu naučno-istraživačkog rada kandidat ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje.

Kandidat je učestvovao u brojnim naučno-istraživačkim projektima i brojnim konferencijama međunarodnog značaja. Kandidat, već duži niz godina aktivno učestvuje u događajima koji su bitni za strukovni sociološki život i rad. Plod tog angažmana su radovi objavljeni u poznatim domaćim i međunarodnim časopisima, žurnalima i zbornicima koji se nalaze u bazama podataka, imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na engleskom i ruskom jeziku. Kandidat je i koautor Pojmovnika religijske kulture koji je pogodan za stručno osposobljavanje, ne samo studenata, već i šire laičke javnosti o istoriji hrišćanstva i judeo-hrišćanske tradicije. Takođe, kandidat je i učesnik na mnogim projektima od nacionalnog i međunarodnog značaja, na primer: INTERREG Danube Transnational Programme MELIA Observatory Media Literacy Observatory for Active Citizenship and Sustainable Democracy; Medijska i informacijska pismenost u funkciji razvoja kritičkog mišljenja i zagovaranja mladih. U skladu sa tim, mišljenja smo da navedena naučno-istraživačka i stručna delatnost doc. dr Vladimira Bakrača čini veoma kompetentnim za oblasti naznačene Konkursom.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoško iskustvo, akumulirano kroz honorarni angažman i staž docenta, kao i najveće ocene u studentskim anketama, nedvosmisleno upućuju da kandidat doc. dr Vladimir Bakrač prati savremene univerzitetske trendove. Kandidat ulaže značajni višegodišnji napor da unapredi nastavu u oblasti sociologije religije i komparativne religijologije. Ovim kontinuirano doprinosi kvalitetu nastave i povećava svoju kompetentnost, te nesumnjivo zasluži da za navedene predmete bude birana u više akademsko zvanje. Doc. dr Vladimir Bakrač je bio mentor na određenom broju specijalističkih i magistarskih radova na Filozofskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka, što dodatno upotpunjuje pedagošku kompetenciju kandidata.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DELATNOSTI I BODOVA

DJEATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	17	33	56	108
2. PEDAGOŠKI RAD	3	-	7	-
UKUPNO	20	33	63	108

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu dostavljenog konkursnog materijala, mogu da konstatujem da se kandidat dr Vladimir Bakrač na kvalitetan način bavi naučno-istraživačkim i pedagoškim radom, te da ga dosadašnji rezultati preporučuju za izbor u akademsko zvanje **vanredni profesor** na Univerzitetu Crne Gore, za oblast: Opšta sociologija i posebne sociološke discipline na matičnom i vanmatičnim fakultetima Univerziteta Crne Gore. Ispunjava i uslove koji su

predviđeni Merilima za izbor u akademsko zvanje, jer ima objavljene radove i bodove u renomiranim časopisima SCI/SSCI, koji su uslov za dalje napredovanje u akademskoj karijeri.

RECENZENT

Prof. dr Danijela Gavrilović, redovna profesorka
Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblasti: **Fizička geografija i Društvena geografija** na Studijskom programu za geografiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 15.10.2021. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR MIROSLAV DODEROVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođen sam 02. oktobra 1966. godine u Plužinama. Osnovnu i srednju školu - zanimanje pomoćni analitičar u obrazovnoj djelatnosti - učio sam i završio u Nikšiću. Studirao sam na Odsjeku za istoriju i geografiju na Filozofskom fakultetu u Nikšiću od 1986. do 1990. godine. Diplomirao sam iz oblasti hidrografije i turističke geografije sa temom "Turistička valorizacija hidrografskih motiva Pive", na istom Odsjeku 29. oktobra 1990. godine sa srednjom ocjenom u toku studija **9,55**. Za izvanredno zalaganje u radu, redovno polaganje ispita i postignuti uspjeh u toku studija, dobio sam diplomu "Luča" 1991. godine. Od Ministarstva za nauku Republike Crne Gore, kao jedan od najboljih studenata Univerziteta Crne Gore, dobio sam stipendiju za dalje usavršavanje u struci školske 1990/91. godine. Upisao sam postdiplomske studije - smjer Regionalna geografija, na Geografskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, i položio sa prosječnom ocjenom **9,80** sve ispite predviđene nastavnim planom studija. Nakon toga, uradio sam a potom na istom fakultetu 13. oktobra 1998. godine i odbranio magistarsku tezu pod nazivom "Piva, savremene regionalno – geografske promjene" i time stekao akademski stepen magistra geografskih nauka. Doktorirao sam 13.01.2005. godine na Geografskom fakultetu Beogradskog Univerziteta sa temom "Regionalno geografske promjene u dolini Tare".

Član sam dva međunarodna projekta COST ACTION: Islamic Legacy: Narratives East, West, South, North of the Mediterranean (1350–1750) (2018–2023) i People in Motion: Entangled Histories of Displacement across the Mediterranean (1492–1923) (2018–2023).

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

(Spisak referenci je dat u Biltenu Univerziteta br. 389 od 30. 12. 2017., str. 14–24)

Urednik sam časopisa Godišnjak Geografskog društva Crne Gore. Predsjednik sam Geografskog društva Crne Gore. U martu 2019. godine izabran sam u Redakciju za izdavanje izvora za istoriju Crne Gore **Crnogorske akademije nauka i umjetnosti**. Rukovodilac sam projekta, koji predstavlja sufinansiranje naučne i tehnološke saradnje između Crne Gore i Republike Slovenije (2021/22. godina). Predsjednik sam Komisije za Studentsku nagradu opštine Nikšić od 2021. godine. Član sam Savjeta za lokalnu samoupravu i razvoj opštine Nikšić. Od 2017. godine član sam Suda časti – Etičkog odbora na Univerzitetu Crne Gore. Član sam komisije za doktorske studije na Filozofskom fakultetu. Takođe, član sam komisije za uređivačku djelatnost Filozofskog fakulteta. Učestvovao sam na više domaćih i međunarodnih naučnih skupova.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Neposredno poslije diplomiranja počeo sam da radim kao saradnik-stipendista na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Za asistenta-pripravnika na Filozofskom fakultetu u Nikšiću sam izabran 28.01.1993. godine. Nastavno naučno vijeće Univerziteta Crne Gore me je izabralo za asistenta za predmete Hidrologija Crne Gore i Regionalna geografija. Izabran sam u akademsko zvanje **docenta** Univerziteta Crne Gore za predmete Osnovi prostornog planiranja i Regionalna geografija III na sjednici Senata 2006.godine. Godine 2012. sam izabran u zvanje **docenta** za užu naučnu djelatnost Prirodne nauke na Univerzitetu Privredna akademija u Novom Sadu. U martu 2017. godine Senat Univerziteta Crne Gore izabrao me u akademsko zvanje **vanrednog profesora**, za užu naučnu oblast: Geografija i Hidrologija kopna.

Obavljao sam poslove sekretara Vijeća Odsjeka za istoriju i geografiju, a od 1994. do 2004. godine, bio sam član Senata Univerziteta Crne Gore, te član Savjeta Filozofskog fakulteta. Bio sam rukovodilac Studijskog programa za geografiju i prostorno planiranje od 2006-2014.godine. Od 2008 – 2014. bio sam rukovodilac postdiplomskih studija iz prostornog planiranja na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Predavač sam na postdiplomskim studijama iz oblasti prostornog planiranja na disciplini: Metode i tehnike u prostornom planiranju. Predavač sam i na doktorskim studijama prostornog planiranja. Angažovan sam bio kao nastavnik na Mašinskom fakultetu školske 2013/2014. na predmetu Prostorno planiranje. Radno sam angažovan od 2013. godine na specijalističkim i Arhitektonskog fakulteta na predmetu Planiranje seoskih naselja. Pored toga angažovan sam kao predavač na master studijama Arhitektonskog fakulteta na predmetima Ruralna analiza i Pejzaži i arhitektura ekologije. Tokom maja mjeseca 2021. godine preko evropskog programa Erasmus držao sam na predavanja na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku.

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	12
Broj referenci*broj bodova		5*1		7*1		
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	87
Broj referenci*broj bodova		7*2	4*13	1.5*14		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	47.33
Broj referenci*broj bodova			2*21 0.4*8	2*1 0.13*1		
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje				1.4.1.	1.4.2.	
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije			1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						
2. UMJETNIČKA DJELATNOST						
Premijerno predstavljanje	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.
Broj referenci/broj bodova						
UKUPNO ZA UMJETNIČKU DJELATNOST						
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici		3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.	5

PREDLOG ODLUKE-Tačka 2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu čl. 64 stav 2 tačka 8 i 65, a u vezi člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore i Izvještaja recenzenata za izbor u akademsko zvanje kandidata dr Vladimira Bakrača objavljenog u Biltenu UCG br. 547 od 30.12.2021. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 03.02.2022. godine, donijelo

O D L U K U

Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Vladimira Bakrača** izabere u akademsko zvanje *vanredni profesor* za oblast: Opšta sociologija i posebne sociološke discipline, na Filozofskom fakultetu.

DEKANKA

Prof. dr Tatjana Novović

Dostaviti:

- Senatu Univerziteta Crne Gore
- Uz Zapisnik sa sjednice Vijeća Fakulteta
- a/a